

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci

žalobkyně: **JUDr. Klára A. Samková, Ph. D.**
xxx xxx

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

zastoupené advokátkou JUDr. Petrou Vráblikovou
sídlem Karlštejnská 518, 252 29 Lety

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory ze dne 9. 10. 2018, č. j. K 142/2016

takto:

- I.** Rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory ze dne 9. 10. 2018, č. j. K 142/2016, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13 200 Kč ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 6. 5. 2019 u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí odvolacího kárného senátu odvolací kárné komise České advokátní komory (dále též „odvolací kárný senát“) ze dne 9. 10. 2018, č. j. K 142/2016 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 32 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii,

stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní kárný řád“) zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory (dále též „kárný senát“) ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. K 142/2016 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Kárný senát uložil prvostupňovým rozhodnutím žalobkyni podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“) kárné opatření – pokutu ve výši 25 000 Kč za kárné provinění spočívající v porušení § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR (etický kodex), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „etický kodex“). Současně byla žalobkyni podle § 33a odst. 2 zákona o advokacii uložena povinnost zaplatit České advokátní komoře (dále též „ČAK“) náhradu nákladů kárného řízení ve výši 8 000 Kč.
3. Vytýkané jednání mělo spočívat v tom, že žalobkyně dne 7. 6. 2016 v době od 19:00 do 21:00 hodin před budovou Velvyslanectví Turecké republiky v Praze 6, Na Ořechovce 733/69, na shromáždění občanů s názvem „Veřejné čtení“, při kterém byl mj. čten i její projev ze dne 18. 5. 2016, který přednesla v Poslanecké sněmovně ČR, vystoupila s projevem mířícím proti velvyslanci Turecké republiky, když pronesla *„a protože pane velvyslanče nerozumíte diplomatickému protokolu, udělám teď něco, čemu budete rozumět: proklínám Vás, proklínám Vás, proklínám Vás, umřete, umřete dřív, než zplodíte syny a umřete beze ctí.“* Tedy při výkonu advokacie nepostupovala tak, aby nesnižovala důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržovala pravidla profesionální etiky ukládající jí povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.

II. Průběh předcházejícího řízení a napadené rozhodnutí

4. Vydání napadeného rozhodnutí předcházelo podání Policie České republiky ze dne 30. 8. 2016, č. j. KRPA-323986-3/ČJ-2016-001179, označené jako „Odevzdání věci“, kterým byla věc podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), jehož se žalobkyně měla dopustit vytykaným jednáním, předána k projednání České advokátní komoře, která uvedené podání vyhodnotila jako stížnost na žalobkyni.
5. Ve vyjádření ze dne 29. 9. 2016 k obsahu stížnosti žalobkyně shrnula, že na den 18. 5. 2016 byla pozvána do Poslanecké sněmovny, kde se pořádalo diskusní dopoledne na téma „Máme se bát islámu“. Tohoto setkání se z řad diskutujících účastnili též zastánci islámu, např. předseda Ústředí muslimských obcí v ČR. Žalobkyně byla pozvána proto, že její negativní stanoviska k islámu jsou všeobecně známa a na diskusním setkání je měla obhájit. Toto přednáškové dopoledne bylo primárně určeno pro poslance, senátory a jimi pozvané hosty, přítomno bylo cca 100 osob. Žalobkyně dále uvedla, že organizátora přednášek kontaktovali někteří diplomaté z islámských zemí a požádali je, aby mohli být na přednášce přítomni. Žalobkyně poskytla obsah své přednášky organizátorovi setkání předem. Veškeré projevy vyslechli členové diplomatického sboru, včetně diplomatů z islámských zemí, v tichosti a bez připomínek. Žalobkyně přednesla projev téměř jako poslední, po několika větách její řeči začali diplomaté vstávat a křikem se dožadovali ukončení jejího projevu s tím, že uráží islám. Došlo k výměně názorů, část publika zastávala stanovisko, že všichni mají právo se vyjádřit, tedy i žalobkyně. V momentě, kdy žalobkyně začala pokračovat v přednesu svého projevu, zvedl se velvyslanec Turecké republiky a následován dalšími členy diplomatického sboru islámských zemí opustil zasedací místnost a následně i budovu Poslanecké sněmovny. Následně byl velvyslanec Turecké republiky pozván do vysílání České televize, kde mu byl dán prostor po dobu cca 15 až 20 minut, kdy většinu vysílacího času žalobkyni spílal a požadoval její trestní stíhání. Žalobkyně zdůraznila, že neměla žádnou možnost se takovému jednání bránit, neboť prostor v médiích nedostala a podání trestního oznámení nepřicházelo v úvahu, neboť diplomaté nepodléhají trestní jurisdikci

přijímajícího státu. Na základě nesouhlasu se vzniklou situací z řad občanů vznikla nezávisle na žalobkyni iniciativa, při které se organizátoři rozhodli přečíst ještě jednou projev žalobkyně z Poslanecké sněmovny přímo před Velvyslanectvím Turecké republiky. Žalobkyně nepochybně, že se na tuto akci dostavila a vyřkla věty, které jsou jí vytýkány. Výrok žalobkyně před Velvyslanectvím Turecké republiky hodnotila žalobkyně jako jediný možný projev nesouhlasu s postupem diplomatů islámských zemí na půdě Poslanecké sněmovny, kdy velvyslanec Turecké republiky odmítl demokratickou diskuzi, která nebyla původně určena jemu a které se zúčastnil na základě svolení organizátora setkání, přičemž odchodem z místa setkání urazil Českou republiku, zastupitelskou demokracii i Poslaneckou sněmovnu a porušil Vídeňskou úmluvu o diplomatických stycích.

6. Dne 5. 12. 2016 podal předseda kontrolní rady ČAK na žalobkyni kárnou žalobu pro skutek, že: *„dne 7. 6. 2016 v době od 19:00 do 21:00 hodin před budovou Velvyslanectví Turecké republiky v Praze 6, Na Ořechovce 733/69, na shromáždění občanů s názvem „Veřejné čtení“, při kterém byl mimo jiné čten i její projev ze dne 18. 5. 2016, který přednesla v Poslanecké sněmovně ČR, vystoupila s projevem mířícím proti velvyslanci Turecké republiky, když pronesla „A protože pane velvyslance nerozumíte diplomatickému protokolu, udělám teď něco, čemu budete rozumět: proklínám Vás, proklínám Vás, proklínám Vás, umřete, umřete dřív, než zplodíte syny a umřete beze cti.“* Tímto měla žalobkyně porušit ustanovení § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu.
7. Kárný senát prvostupňovým rozhodnutím shledal žalobkyni vinnou ze skutku uvedeného v kárné žalobě a podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii jí uložil kárné opatření ve formě pokuty ve výši 25 000 Kč a povinnost zaplatit ČAK náhradu nákladů řízení. Podle odůvodnění měl kárný senát za prokázané, že žalobkyně vystoupila jako řečnicka dne 7. 6. 2016 na veřejném občanském shromáždění konaném před Velvyslanectvím Turecké republiky, kam byla organizátory pozvána jako host. Za prokázanou také považoval skutečnost, že *„veřejnou angažovanost kárně obviněné při prezentaci svých názorů na společenskopolitické téma islámu jak při projevu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR dne 18. 5. 2016, tak dne 7. 6. 2016 před velvyslanectvím Turecké republiky, česká veřejnost vnímala ve spojení s jejím profesním postavením advokátky; svědčí o tom tehdejší bohaté mediální zpravodajství z otevřených zdrojů“*. Jako příklady takových otevřených zdrojů kárný senát uvedl odkaz na internetové stránky Českého rozhlasu ze dne 27. 5. 2016 a České televize ze dne 18. 5. 2016 a dále odkaz na internetové stránky Českého rozhlasu a serverů Novinky.cz a Echo24.cz ze dne 4. 11. 2016. Kárný senát následně poukázal na stanovisko Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-47, k výkladu § 17 zákona o advokacii, a na závěry usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1998, sp. zn. I. ÚS 393/98, které se vztahovalo k projevu advokáta učiněnému při ryze profesním výkonu advokacie (při podávání ústavních stížností). Kárný senát dále v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí uvedl, že *„nepochybuje o schopnosti kárně obviněné vládnout mateřským jazykem tak, aby své rozhořčení nad jednáním tureckého velvyslance byla schopna vyjádřit dostatečně razantně, přitom však zdvořile; lze tak mimo jiné usuzovat ze dvou doktorských titulů, jimiž úspěšně završila jak své akademické, tak vědecké studium. Patrně pod vlivem excitace se však namísto k některé z diplomatických možností uchýlila k teatrálnímu zlořečení s urážkou velvyslance o jeho neznalosti diplomatického protokolu. Takový způsob veřejného projevu osobních názorů kárně obviněné byl ovšem v rozporu s její zákonnou a stavovskou povinností všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.“*
8. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání. Zásadní odvolací námitka žalobkyně směřovala proti nesprávnému právnímu hodnocení věci, neboť § 17 zákona o advokacii postihuje pouze jednání advokáta „při výkonu advokacie“, když tento pojem je vymezen v § 1 zákona o advokacii. Žalobkyně zdůraznila, že se zúčastnila politického shromáždění, které nemělo s výkonem advokacie nic společného. Široce dále objasňovala svoje politické a občanské postoje a připomněla, že veškeré její projevy týkající se islámu jsou odborně podloženými názory, které byly prezentovány vždy zcela pokojnou cestou.

9. Napadeným rozhodnutím odvolací kárný senát odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí kárného senátu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí stručně rekapituloval odvolací námitky žalobkyně (bod 2. napadeného rozhodnutí) a vyjádření kárného žalobce k podanému odvolání (bod 3. napadeného rozhodnutí). K vlastnímu přezkumu prvostupňového rozhodnutí odvolací kárný senát stručně konstatoval, že „*neshledal žádných pochybení v průběhu kárného řízení, kárně obviněné bylo umožněno vyjádřit se ke všem skutečnostem, které jí byly kladeny za vinu, hájit se a navrhovat důkazy. Samotné kárné rozhodnutí bylo vydáno v souladu s provedenými důkazy a obsáhle a pečlivě odůvodněno. Odvolací kárný senát se plně ztotožňuje se skutkovými a právními závěry rozhodnutí kárného senátu a na tyto závěry pro stručnost odkazuje.*“ (bod 6. napadeného rozhodnutí). Odvolací kárný senát doplnil, že „*důstojnost a vážnost stavu upravená v čl. 4 odst. 1 etického kodexu vyžaduje od advokátů poměrně jednoduchou všeobecnou povinnost poctivého, čestného a slušného chování, které odpovídá jejich společenskému a profesnímu postavení. Na povinnost dodržování etického kodexu odkazuje ust. § 17 zákona o advokacii a též obsah slibu pro zápis advokáta do seznamu advokátů ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. j) zákona o advokacii. ... Být advokátem není povinné, a komu by tato omezení přišla nesnesitelná, jistě najde uplatnění v jiném oboru.*“ Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 12. 3. 2019.

III. Žaloba

10. Žalobkyně předně namítala, že o dané věci rozhodoval kárný i odvolací kárný senát složený z osob, u nichž žalobkyně pochybovala a pochybuje o jejich nepodjatosti.
11. Žalobkyně dále uvedla, že jí vytýkané jednání nemá žádnou souvislost s výkonem advokacie. Vymezila pojem „výkon advokacie“ dle § 17 zákona o advokacii v souvislosti s § 1 zákona o advokacii a konstatovala, že charakteristika úkonů, které jsou „výkonem advokacie“, je v § 1 zákona o advokacii uvedena pouze demonstrativně, nikoliv taxativně. I přes demonstrativní výčet způsobu výkonu advokacie je však zřejmé, že mezi tyto rozhodně nelze zařadit „účast na politickém shromáždění a vyslovování politického názoru advokátem“ tak, jak protiprávně učinil kárný senát. Aplikací rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-47, žalobkyně označila za nepřipadnou, neboť toto rozhodnutí se vztahuje k úkonům, které souvisí s výkonem advokacie, byť poté, co bylo ukončeno právní zastupování klienta. Žalobkyně připomněla, že se zúčastnila politického shromáždění, které nemělo s výkonem advokacie nic společného. Toto politické shromáždění – demonstrace – byla svolána svolavatelem (nikoliv žalobkyní) na podporu jejího jiného politického projevu, který opět neměl žádnou souvislost s výkonem advokacie. Dále poukázala na rozhodnutí žalované ze dne 7. 12. 2018 o odložení stížnosti na advokáta Mgr. Fishera, kde žalovaná konstatovala, že „politická aktivita advokáta nesouvisí s výkonem advokacie“. Žalobkyně následně předestřela různé způsoby úpravy „důstojného jednání“ pro různá právní povolání - soudce, státní zástupce, notáře a exekutory. V návaznosti na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, podle něhož je žalobkyně natolik veřejnosti známa, že v podstatě každý ví, že je advokátka, žalobkyně zdůraznila, že od června 1990 do června 1992 byla poslankyní Federálního shromáždění. V té době veřejně vystupovala a stala se na veřejnosti známou, vyjadřovala se k obecně politickým tématům, a zejména k tématům, která souvisela s lidskými právy a národnostními menšinami. Advokátkou se stala od 1. 1. 1994, tedy 4 roky poté, co se ve veřejném prostoru etablovala jako politička. V roce 2003 byla navržena tehdejšími prezidentem republiky na funkci soudkyně Ústavního soudu, a to nikoli jako advokátka, ale primárně jako osoba veřejně činná, zastávající lidskoprávní názory. Žalobkyně dále konstatovala, že z celého průběhu demonstrace před Velvyslanectvím Turecké republiky je zřejmé, že nikdo z přítomných, ani následně z těch, kdo se o této akci dozvěděli z médií, se k žalobkyni nevyjadřovali jako k advokátce, ale jako k osobě politicky veřejně činné. Kárný senát se rovněž vůbec nezabýval dokazováním, zda někdo z široké veřejnosti vztáhnul jednání žalobkyně k její profesi advokátky.
12. Žalobkyně dále tvrdila, že její potrestání je porušením zaručeného práva na svobodu projevu. Zopakovala, že jí vytýkané jednání bylo realizováno na řádně ohlášené a povolené akci – politickém shromáždění – a kromě toho, že bylo reakcí na protiprávní konání velvyslance

Turecka, představovalo vyjádření jejího politického názoru. Vyslovením svých myšlenek žalobkyně realizovala své právo, garantované v čl. 9 Evropské úmluvy lidských práv a svobod právě svobodu myšlení zajišťující. Se svobodou myšlení je spjata i svoboda projevu, garantovaná čl. 10 Úmluvy, kdy tato dvě práva společně s právem na svobodu shromažďování a sdružování tvoří triumvirát, zabezpečující politické fungování demokratického státu. Žalobkyně vyložila, že ke každé osobě je nutno hovořit jazykem, kterému tato osoba rozumí, který je blízký jejímu kulturnímu okruhu. Účelem žalobkyní vyřknutých slov v daném případě zcela evidentně a prokazatelně nebylo někoho urazit, ale dopravit sdělení komunikačním způsobem, který je příjemci srozumitelný. Žalobkyně rovněž vyslovila přesvědčení, že ve skutečnosti není stíhaná za svůj výrok směrem k tureckému velvyslanci, ale za svůj postoj k islámu.

13. Žalobkyně rovněž namítla, že napadená rozhodnutí jsou důsledkem přepjatého formalismu, jsou ve vztahu k žalobkyni šikanózní a jdou proti smyslu zákona o advokacii a etického kodexu advokáta.
14. Žalobkyně dále uvedla, že Česká advokátní komora zneužívá svými rozhodnutími faktu, že advokacii nelze vykonávat bez členství v této komoře, čímž neoprávněně zasahuje do ostatních sfér života svých (povinných) členů, bez možnosti těmto zásahům uniknout.

IV. Vyjádření k žalobě

15. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 19. 7. 2019 uvedla, že žalobkyně v žalobě zcela kopíruje odvolací námitky a nedoplňuje ničeho nového, přičemž žalovaná má za to, že se všemi těmito důvody se již odvolací kárný senát v napadeném rozhodnutí vypořádal.
16. K námitce podjatosti žalovaná upozornila, že žalobkyně tuto námitku v žalobě nijak nerozvádí. Žalovaná proto poukázala na obsah správního spisu a uzavřela, že s touto procesní otázkou se oba předsedové kárných komisí řádně vypořádali a v jejich postupu není procesní vada, jež by měla vliv na zákonnost nebo správnost napadeného rozhodnutí.
17. K námitce nesprávného právního posouzení vytýkaného jednání dle § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu s ohledem na výklad pojmu „při výkonu advokacie“ žalovaná uvedla, že žalobkyně zaujímá zužující výklad povinností advokáta, jež je rozporný s judikaturou správních soudů, přičemž stejně jako v napadeném rozhodnutí poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-47 a dále na rozsudek městského soudu ze dne 10. 10. 2018, sp. zn. 4 As 330/2018. Dále konstatovala, že zákonodárce rozlišil v zákoně o advokacii pojem poskytování právních služeb a výkon advokacie, což vede k logickému závěru, že tam, kde použil pojem výkon advokacie, měl na mysli veškeré úkony advokáta, které tento činí v souvislosti s výkonem nezávislého povolání advokáta. Žalovaná má za to, že uvedená zásada pokrývá i jednání advokáta všude tam, kde vystupuje jako advokát, kde se tak prezentuje nebo kde je tak ze strany veřejnosti vnímán. Takto byla dle názoru žalované vnímána i žalobkyně, neboť veřejná média ji nikde neoznačila jako „političku“, ale vždy jako „advokátku“.
18. K námitce zásahu do práva žalobkyně na svobodu projevu žalovaná uvedla, že volila takové obraty, o nichž věděla, že jsou způsobilé se s ohledem na kulturu a náboženské cítění adresáta dotknout. Takové projevy však čl. 9 Úmluvy chráněny rozhodně nejsou. Nadávání nebo zesměšňování druhého není důstojným jednáním, stejně jako snižování se k takto středověkým projevům. Nevyjadřuje-li se důstojně člen určitého stavu, a to veřejně, je jistě jeho výrok způsobilý narušit důstojnost stavu jako takového. Ohledně důstojnosti a vážnosti advokátského stavu odkázala žalovaná na rozhodnutí městského soudu ve věci sp. zn. 9 Ad 10/2015. Žalovaná se neztotožnila s názorem žalobkyně, že by její ústavní právo svobody slova bylo bez limitu nebo že by do něj zasáhla způsobem nepřijatelným.

19. Žalovaná závěrem podotkla, že ze své rozhodovací praxe nijak nevybočila. Klade-li na své příslušníky vyšší nároky, než soudci nebo jiné právní profese, jde o projev jejího autonomního posouzení, které řádně zdůvodnila.
20. Žalovaná je toho názoru, že žalobkyně v předmětném kárném řízení nebyla zkrácena na svých právech ani napadené rozhodnutí není nezákonné, proto navrhuje, aby soud po provedeném řízení žalobu zamítl.

V. Další podání účastníků

21. V podání ze dne 21. 10. 2019 žalobkyně upozornila na projednání stížnosti Kontrolní radou ČAK v jiné její věci sp. zn. S-328/2019-006, která byla shledána neopodstatněnou s následujícím odůvodněním „...*Ze shora uvedeného vyplývá, že i advokát má samozřejmě právo veřejně vyjadřovat svůj názor, a to i k otázkám, které mohou být chápány jako politické a konfliktní. Vzhledem k tomu, že úlohou kontrolní rady není posuzování hodnotového systému a politických názorů advokátky, nezabývala se kontrolní rada samotným obsahem vytykaného výroku. Pokud se pak jedná o jeho formu, dospěla kontrolní rada k závěru, že Vámi vytykané vyjádření advokátky nepřekračuje meze stanovené ustanovením čl. 4 etického kodexu.*“ Žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí, neboť není zřejmé, jak kárné senáty dospěly ke svým závěrům. Žalobkyně dále obsírně popsala vývoj politické situace v Turecku a zopakovala, že vytykané jednání bylo vyjádřením jejího politického postoje a nemělo žádnou souvislost s výkonem advokacie.
22. V podání ze dne 8. 12. 2019 žalobkyně upozornila na projednání stížnosti Kontrolní radou ČAK v další její věci sp. zn. S-426/2019-009, která byla shledána rovněž neopodstatněnou, a to z důvodu, že „...*kontrolní orgán České advokátní komory rozhoduje pouze o kárném provinění, kterým je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinnosti stanovených advokátovi či advokátnímu koncipientovi zákonem o advokacii nebo stavovským předpisem.*“ Žalobkyně je toho názoru, že není možno aplikovat jedno zákonné ustanovení v různých případech různě. Žalobkyně opětovně vyzdvihla, že vytykané jednání navazovalo na její projev v Poslanecké sněmovně dne 18. 5. 2016 na konferenci na téma „Máme se bát islámu“, kde velvyslanec Turecké republiky porušil diplomatický protokol a následně žádal trestní stíhání žalobkyně za její politický postoj.
23. V podání ze dne 15. 4. 2021 žalobkyně zopakovala, že žalovaná postihuje jednání žalobkyně v rozsahu, ke kterému nemá oprávnění, neboť postihuje její politický projev, který žádným způsobem nesouvisí s výkonem advokacie. Žalobkyně rozporuje přesvědčení žalované, že je oprávněna hodnotit jakýkoliv čin advokáta, které zřejmě vyplývá z odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-47. Žalobkyně upozornila, že až s účinností od 1. 1. 2021 byl změněn § 17 zákona o advokacii tak, že do něj bylo přidáno slovo „zejména“. Z této novely podle názoru žalobkyně vyplývá, že před jejím přijetím nebyly povinnosti kladené na advokáta mimo výkon advokacie vůbec zákonem upraveny.
24. V podání ze dne 19. 10. 2021 žalobkyně uvedla, že považuje všechna kárná rozhodnutí vydaná Českou advokátní komorou za nicotná, neboť žalovaná rozhoduje v rozporu se zákonem o advokacii, ba i s Ústavou. Žalovaná porušuje zásadu zákazu sebeobviňování, a to tím, že vyzve kontrolovaného advokáta, aby se vyjádřil ke stížnosti, která na něj byla podána. Tím se přibližuje vedení inkvizičního procesu. Žalobkyně dále namítla, že neexistuje žádný veřejně známý způsob, jakým je kárný senát ustanovován, čímž je porušeno právo advokáta na zákonného soudce. Rovněž vyslovila podezření, že v jejím případě byl kárný senát stanoven tak, aby došlo k jejímu odsouzení. V následující části podání žalobkyně popisovala další vývoj ve věci vedené pod sp. zn. K 132/2012 poté, co bylo rozhodnutí odvolacího kárného senátu zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9Ad 10/2015 – 122. Žalobkyně dále namítla, že předseda kontrolní rady je jediným kárným žalobcem, přičemž nelze k výkonu funkce kárného žalobce zmocnit jinou osobu dle organizačního řádu ČAK, neboť se podle § 46 odst. 3 věta druhá zákona o advokacii jedná o osobní výkon funkce. V případě žalobkyně tak bylo porušeno právo na spravedlivý proces, neboť jako kárný žalobce vystupovala osoba k tomu neoprávněná. Žalobkyně

zopakovala, že politická aktivita advokáta nesouvisí s výkonem advokacie, což vyplývá i z přípisu žalované ze dne 7. 12. 2018 ve věci stížnosti ohledně hospodaření politického subjektu Hnutí pro Prahu. Dále se opětovně vyjádřila k politické situaci v Turecké republice a podala dva náhledy vysvětlující jednání a postup České advokátní komory v dané věci.

VI. Jednání

25. Při jednání účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Žalobkyně odkázala na obsah žaloby včetně replik navazujících na vyjádření žalované. Při svém přednesu obsáhle rekapitulovala nosné námitky a soustředila se na podrobné objasnění motivace svého jednání. Opakovaně zdůrazňovala, že vytýkaného jednání se nedopustila v souvislosti s výkonem advokacie, nýbrž v rámci své politické angažovanosti ve veřejném prostoru.
26. Žalovaná při jednání odkázala na písemné vyjádření k podané žalobě, opětovně vyzdvihla a obsáhle rekapitulovala důvody, pro které kárný senát shledal, že žalobkyně se dopustila vytýkaným jednáním kárného provinění. Závěrem žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.
27. Návrhy na provedení důkazů označené žalobkyní v žalobě městský soud pro nadbytečnost vesměs zamítl, neboť se jedná o listiny, které jsou součástí správního spisu, z něhož soud při přezkumu napadeného rozhodnutí obligatorně vychází a jehož obsah s ohledem na právní názor soudu k rozhodnutí věci zcela postačoval, resp. které nejsou s ohledem na právní názor soudu relevantní. Z provedených důkazů (č. 4 až 7 dle seznamu příloh žalobkyně) soud při hodnocení věci nevycházel, neboť shledal, že se nevztahují k době vydání napadeného rozhodnutí.

VII. Posouzení věci Městským soudem v Praze

28. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
29. Městský soud předesílá, že řízení ve správním soudnictví je ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou. Podle § 71 odst. 2 věty druhé s. ř. s. může žalobce kdykoli za řízení žalobní body omezit. Podle věty třetí „rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby.“ K tomu je nutné uvést, že podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí již samotná žaloba proti rozhodnutí správního orgánu obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Žalobu lze podle výše citovaného ustanovení dále doplňovat (rozšiřovat) o nové žalobní body, ale pouze ve lhůtě pro podání žaloby, jež v souladu s § 72 odst. 1 s. ř. s. obecně činí dva měsíce ode dne oznámení napadeného rozhodnutí. Po uplynutí této lhůty již nové žalobní body (námitky) uplatňovat nelze. Popsaná koncentrace řízení samozřejmě nebrání tomu, aby byly řádně a včas uplatněné žalobní body argumentačně rozvíjeny a rozhojňovány i po uplynutí lhůty k podání žaloby, neboť na to § 71 odst. 2 s. ř. s. nedopadá (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005 - 43, č. 685/2005 Sb. NSS).
30. S ohledem na právě uvedené městský soud námitky žalobkyně konstatované poprvé v podání ze dne 19. 10. 2021 coby nepřijatelné novoty nehodnotil, neboť rozšířit žalobu o další žalobní body byla žalobkyně oprávněna jen ve lhůtě pro podání žaloby podle § 72 s. ř. s. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. je soud vázán toliko včas uplatněnými žalobními body, v jejichž mezích přezkoumává napadené výroky rozhodnutí správního orgánu. Soud nemůže přezkoumat napadené rozhodnutí z důvodů, které nebyly v žalobě řádně a včas uplatněny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63).
31. Dále se městský soud z úřední povinnosti zabýval otázkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť by nebylo možné přezkoumat věcnou argumentaci, pokud by napadené

rozhodnutí neobstálo pro stránce formálních náležitostí, k nimž se řadí i odůvodnění rozhodnutí, jehož nedostatek žalobkyně namítá.

32. Povahu nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů, resp. soudů, vymezila bohatá a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (dále též jen „NSS“). Podle této judikatury jsou nepřezkoumatelná taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. například rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52; ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS; či ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS).
33. Městský soud neshledal napadené rozhodnutí ani rozhodnutí prvostupňové nepřezkoumatelným, kritéria přezkoumatelnosti obě rozhodnutí splňují. Jedná se o srozumitelná rozhodnutí opřená o dostatek relevantních důvodů, která vycházejí ze správního spisu a informací v něm uvedených. Z prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, proč kárný senát rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Velmi stručné odůvodnění pak je obsaženo i v napadeném rozhodnutí, kdy z jeho obsahu soud shledal, že odvolací kárný senát neměl pochyby o důvodech prvostupňového rozhodnutí a zcela se s nimi ztotožnil. Prvostupňové rozhodnutí a napadené rozhodnutí tvoří ve správním řízení jeden celek (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2008, č.j. 2 As 20/2008-73), a proto postačí, jsou-li náležitě a přezkoumatelným způsobem jako celek odůvodněny. K tomu městský soud podotýká, že úkolem správního orgánu není vyvrátit každý jednotlivý argument, který byl odvolatelem vymezen na podporu jeho odvolacích námitek, pokud odůvodnění napadeného rozhodnutí reaguje na obsah a smysl odvolacích námitek a argumentuje tak, že z hlediska pravidel logického usuzování námitky účastníka vyvrátí. Podle názoru městského soudu napadené rozhodnutí tyto požadavky splňuje, přestože si lze představit odůvodnění mnohem propracovanější. Lze tedy uzavřít, že napadené rozhodnutí netrpí žádnými vadami, které by měly vliv na jeho přezkoumatelnost dle § 76 odst. 1 s. ř. s. a které by měly vést k jeho zrušení.
34. Městský soud se dále zabýval námitkou podjatosti rozhodujících osob. Žalobkyně bez dalšího namítala, že o dané věci rozhodoval kárný i odvolací kárný senát složený z osob, u nichž žalobkyně pochybovala a pochybuje o jejich nepodjatosti. Námitku podrobněji nespécifikovala, nevznesla konkrétní argumenty, kterými by nepodjatost rozhodujících osob zpochybňovala.
35. Soud přitom zdůrazňuje, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. je postaveno na zásadě, že je to žalobkyně, kdo s ohledem na dispoziční zásadu přísně ovládající tento typ soudního řízení správnímu soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobkyni žalobní argumentaci dotvářel.
36. Za této situace městská soud v obdobně obecné rovině v reakci na uvedenou obecnou námitku žalobkyně konstatuje následující:
37. Podle § 3 odst. 1 advokátského kárného řádu je z projednávání a rozhodování věci vyloučen člen kárného senátu, u něhož lze mít důvodnou pochybnost o nepodjatosti pro jeho poměr k projednávané věci, k účastníkům kárného řízení nebo k jejich zástupcům. Citované ustanovení advokátského kárného řádu zajišťuje, aby o kárné věci bylo rozhodnuto spravedlivě, a to ve smyslu zajištění nestrannosti rozhodujících osob. Pokud by v kárném řízení rozhodovaly osoby podjaté (ať již ve vztahu ke kárně žalovanému či k podstatě projednávané věci), bylo by celé kárné řízení s advokátem stíženo natolik významnou vadou, že by soud musel napadená rozhodnutí zrušit a zavázat rozhodující kárné orgány, aby věc posoudily osoby, jež nemají žádný poměr k projednávané věci, k účastníkům kárného řízení nebo k jejich zástupcům.

38. Z předloženého kárného spisu vyplývá, že žalovaná opakovaně k námitkám žalobkyně posuzovala, zda členové kárného senátu, resp. odvolacího kárného senátu nejsou podjatí. Takto v rozhodnutí ze dne 20. 3. 2017 předseda kárné komise žalované nevyločil původní členy kárného senátu z projednávání a rozhodování kárné věci žalobkyně v řízení vedeném pod sp. zn. K 142/2016. Podjatost členů kárného senátu předseda kárné komise žalované znovu posuzoval v rozhodnutí ze dne 16. 2. 2018, kdy rozhodl o vyloučení jednoho člena kárného senátu z projednávání a rozhodování věci žalobkyně vedené pod sp. zn. K 142/2016. Proti novému složení kárného senátu žalobkyně námitku podjatosti již nevznesla.
39. Proti složení odvolacího kárného senátu žalobkyně vznesla námitku podjatosti 8. 8. 2018. O této námitce rozhodl předseda odvolací kárné komise žalované dne 16. 8. 2018 tak, že rozhodující osoby neodvolal, neboť neshledal žádné skutečnosti, které by zakládaly domněnku podjatosti.
40. Uvedený přehled ilustruje, že k námitkám žalobkyně žalovaná tvrzenou podjatost rozhodujících osob zkoumala a rozhodla o ní způsobem předvídaným v § 3 odst. 2 advokátského kárného řádu (v případě řízení u odvolacího kárného senátu ve spojení s § 5 odst. 2 písm. b) advokátského kárného řádu).
41. Městský soud proto důvodnost této žalobní námitky neshledal.
42. Dále se městský soud zabýval námitkami týkajícími se podstaty kárného provinění.
43. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla postižena za verbální projevy, musí soud předně vyzdvihnout důležitost svobody projevy v demokratickém právním státě. Jak opakovaně konstatoval Ústavní soud, právo na svobodu projevu a právo na informace jsou jedním z úhelných kamenů demokratického státu, neboť teprve svobodné informace a jejich výměna a svobodná diskuse činí z člověka občana demokratické země (viz již nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. I. ÚS 526/98). Platí přitom, že svoboda projevu jako taková se vztahuje nejen na tvrzení či stanoviska příznivě přijímaná či považovaná za neškodná nebo bezvýznamná, ale i na ta, která jsou považována za polemická, kontroverzní, šokující nebo třeba i někoho urážející (nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 1990/08). Je základním principem soudobé euroatlantické společnosti, že i nadnesené a přehánějící názory, a to dokonce i názory někoho urážející, jsou-li proneseny ve veřejné či politické debatě, jsou názory ústavně chráněnými. Zda předmětná tvrzení či stanoviska nepřekročila meze, kdy je lze označit za fair a tedy požívající ústavní ochrany, je pak třeba vždy posoudit ve světle věci jako celku, včetně jejich znění a v kontextu, v němž byla pronesena (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9Ad 10/2015 – 122).
44. Soud se rovněž ztotožňuje s obecnými východisky k otázce důstojnosti advokátského stavu tak, jak je vytyčil devátý senát ve shora citovaném rozsudku ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9Ad 10/2015 – 122:
45. *„Soud si je rovněž vědom nezbytnosti zachování důstojnosti advokátského stavu. Podle § 17 zákona o advokacii advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis, kterým je etický kodex.*
46. *Pojem důstojnost advokátského stavu není v zákoně o advokacii ani v etickém kodexu nikde konkrétně vymezen. Přesto z těchto předpisů lze dovodit, že základní povinností advokáta je přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu poctivým, čestným a slušným chováním (viz čl. 4 odst. 1 etického kodexu). Jak přitom konstatoval Ústavní soud, pro advokáta, který je činný v právním státě, nemůže být obtížné nebo neobvyklé zjistit, které způsoby chování a jednání a které hodnoty mravnosti a lidské důstojnosti je třeba respektovat, aniž by byly výslovně vypočteny v jednotlivých ustanoveních, což ostatně není vůbec možné (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1998, sp. zn. I. ÚS 393/98). A uvedené se vztahuje též na verbální vyjádření, neboť pro advokáta nemůže být obtížné rozlišit slušný projev a projev, který se vyznačuje vulgárností či nedůvodnou agresivitou.*

47. *Důležitost zachování důstojnosti advokacie jako svébytného právního stavu lze dovozovat také obecně z jejího výsadního postavení při poskytování právní pomoci. Pouze instituce důstojná, tj. taková, která se nevyznačuje neodborností či nedůvěryhodností, může řádně zabezpečovat poskytování právní pomoci v jednotlivých kauzách. I proto zákon o advokacii vyzdvihuje nezbytnost zajištění nezávislosti advokáta, jejíž podstatu opakovaně potvrdila též soudní judikatura (za všechny srov. náleží Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 2894/08). Výsadu nezávislosti advokacie takto lze chápat za jednu stranu mince, které odpovídají povinnosti advokáta, mj. též povinnost svým chováním a vystupováním zachovávat důstojnost advokátského stavu jakožto privilegovaného stavu při poskytování právní pomoci.“*
48. Soud při posouzení věci vycházel z následující právní úpravy.
49. Podle § 1 odst. 1 zákona o advokacii tento zákon upravuje podmínky, za nichž mohou být poskytovány právní služby, jakož i poskytování právních služeb advokáty. Pro poskytování právních služeb advokáty následně zavádí legislativní zkratku „výkon advokacie“. Podle § 1 odst. 2 téhož zákona se poskytováním právních služeb rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. Poskytováním právních služeb se rozumí rovněž činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu, je-li vykonávána advokátem.
50. *Podle § 17 zákona o advokacii, ve znění do 31. 12. 2020, advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.*
51. Podle čl. 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky je advokát všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.
52. Podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii je kárným proviněním *závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem.* Podle § 32 odst. 3 písm. c) téhož zákona *lze za kárné provinění uložit pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem.*
53. Závažnost zaviněného porušení povinnosti zákon o advokacii ani jiný právní předpis výslovně neupravuje, platí však, že je hodnocena podle řady kritérií, které umožňují hodnotit význam chráněného zájmu a nastalé nebo hrozící následky. Vždy je nezbytné přihlídnout ke způsobilosti závadného chování advokáta poškodit advokátní stav a vždy je v kárné praxi zkoumána vazba jednání, které se klade v kárném řízení advokátovi za vinu, na jeho činnost v postavení advokáta (viz též Čermák, K. – Vychopeně, M. a kol.: Zákon o advokacii. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.).
54. V případě daného skutku byl posuzován výrok žalobkyně „*a protože pane velvyslanče nerozumíte diplomatickému protokolu, udělám teď něco, čemu budete rozumět: proklínám Vás, proklínám Vás, proklínám Vás, umřete, umřete dřív, než zplodíte syny a umřete beze cti.*“
55. V daném případě není ve věci sporu o tom, že předmětný výrok byl pronesen žalobkyní dne 7. 6. 2016 v době od 19:00 do 21:00 hodin před budovou Velvyslanectví Turecké republiky v Praze 6 na shromáždění občanů s názvem „Veřejné čtení“, kam byla žalobkyně pozvána jako host a při kterém byl mimo jiné čten i její projev ze dne 18. 5. 2016, který přednesla na půdě Poslanecké sněmovny ČR v rámci diskusního dopoledne pořádaného na téma „Máme se bát islámu“.
56. Kárným proviněním je podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii *závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem.* Zákon o advokacii přitom v ustanovení § 1 odst. 1 vymezuje svou věcnou působnost tak, že upravuje podmínky, za nichž mohou být poskytovány právní služby, jakož i poskytování právních služeb advokáty (pro tuto činnost zavádí legislativní zkratku „výkon advokacie“). Z tohoto rozsahu věcné působnosti zákona o advokacii

vyplývá, že kárným proviněním může být pouze konání či opomenutí, které má souvislost s výkonem advokacie v tomto smyslu.

57. Ačkoli dikce zákona o advokacii hovoří o postupu advokáta při výkonu advokacie, etická pravidla a kárná i soudní praxe tuto povinnost částečně rozšířila též na chování advokátů v běžném občanském životě. Jak nejprve uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003 – 27, „pokud ustanovení § 17 zákona o advokacii ukládá advokátovi povinnost chovat se při výkonu svého povolání - advokacie určitým způsobem, pravidla profesionální etiky jej zavazují k určitému chování nejen při výkonu advokacie, ale i v soukromé sféře, přičemž hlavním důvodem je ochrana advokátního stavu a ochrana veřejných zájmů, přičemž z těchto hledisek je třeba požadavky vymezené v čl. 4 odst. 1 pravidel, tedy všeobecné požadavky na poctivé, čestné a slušné chování advokáta, chápat jako generální skutkovou podstatu pokrývající pravidla v celé jejich šíři. Požadavek poctivosti, čestnosti a slušnosti platí tedy nejen pro výkon advokacie, ale i pro soukromý život advokáta“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003 – 27).
58. Nejvyšší správní soud částečně tento závěr korigoval v rozsudku ze dne 12. 3. 2009, 6 Ads 73/2008 – 77 (shodně viz též rozsudek ze dne 28. 2. 2018, č. j. 6 As 54/2017 – 29), ve kterém uvedl, že „Nejvyšší správní soud se sice ve svém rozsudku ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003 - 52, vyslovil pro co nejširší pojetí pojmu „výkon advokacie“ v tom smyslu, že výkonem advokacie je třeba rozumět veškeré úkony, které souvisejí s poskytnutím právní služby advokátem, nikoliv pouze úkon poskytnutí služby samotné, přičemž ona souvislost může být i dosti vzdálená. Nicméně stále platí, že vazba jednání, které se klade v kárném řízení za vinu, na výkon advokacie (byť v širokém pojetí) musí existovat. Přitom nelze přehlédnout, že některé povinnosti stanovené zákonem o advokacii advokátům předpokládají zcela zjevně zvýšenou míru vazby na výkon advokacie stricto sensu, tedy na přímé poskytnutí právní služby advokátem.“ (pozn. zvýraznění doplněno soudem).
59. Městský soud se ztotožňuje s uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu, že vazbu jednání na výkon advokacie je nutno hodnotit v širokém pojetí. Dle soudu si advokát musí být vědom, že advokátem není pouze při bezprostředním výkonu advokacie, nýbrž jím zůstává i v dalších situacích, při nichž činí úkony, které přímou vazbu na výkon advokacie sice nemají, avšak mohou být spojovány s povoláním advokáta a advokátním stavem jako celkem. I v těchto situacích se advokát musí chovat tak, aby svým jednáním nesnižoval důstojnost advokacie ve smyslu čl. 4 etického kodexu, a pokud tak nečiní, musí být srozuměn s tím, že může být kárně postižen bez ohledu na skutečnost, že dotčené projevy chování neučinil v přímé souvislosti s výkonem advokacie (viz též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9Ad 10/2015 – 122).
60. Aby vazba jednání, které se klade v kárném řízení za vinu, jakkoli vzdálená, na výkon advokacie, mohla být posouzena, je třeba uvedený projev hodnotit v celkovém svém kontextu, za něhož byl pronesen a v jeho celistvosti. V případě vytýkaného výroku však městský soud ani minimální vazbu (byť v širokém pojetí), jakkoli vzdálenou, na výkon advokacie neshledal.
61. V daném případě není sporu o tom, že shromáždění občanů s názvem „Veřejné čtení“, kam byla žalobkyně pozvána jako host a kde předmětný výrok pronesla, předcházel projev žalobkyně na půdě Poslanecké sněmovny ČR dne 18. 5. 2016 v rámci diskuzního dopoledne pořádaného na téma „Máme se bát islámu“, kde žalobkyně rovněž z pozice pozvaného hosta prezentovala své názory a svůj pohled na problematiku islámu a otázku dodržování lidských práv v islámských zemích. Odchod skupiny pracovníků velvyslanectví islámských států na pokyn velvyslance Turecké republiky považovala žalobkyně za zásah do nezávislosti a svobody projevu v ČR.
62. Žalobkyně se obou akcí účastnila na pozvání organizátorů v rámci své veřejné angažovanosti a občanské iniciativy, kdy byla pozvána v návaznosti na svůj veřejně známý postoj k islámu, občanským svobodám a lidským právům, nikoli tedy ve vazbě na výkon advokacie ani ve spojení s povoláním advokáta či advokátním stavem jako celkem.

63. Kárný senát v prvostupňovém rozhodnutí považoval za prokázanou skutečnost, že „*veřejnou angažovanost kárně obviněné při prezentaci svých názorů na společenskopolitické téma islámu jak při projevu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR dne 18. 5. 2016, tak dne 7. 6. 2016 před velvyslanectvím Turecké republiky, česká veřejnost vnímala ve spojení s jejím profesním postavením advokátky; svědčí o tom tehdejší bohaté mediální zpravodajství z otevřených zdrojů*“. Jako příklady takových otevřených zdrojů kárný senát uvedl odkaz na internetové stránky Českého rozhlasu ze dne 27. 5. 2016 a České televize ze dne 18. 5. 2016 a dále odkaz na internetové stránky Českého rozhlasu a serverů Novinky.cz a Echo24.cz ze dne 4. 11. 2016. Tvrzení žalované, že by „*veřejnou angažovanost kárně obviněné při prezentaci svých názorů na společenskopolitické téma islámu ... česká veřejnost vnímala ve spojení s jejím profesním postavením advokátky*“ však z obsahu správního spisu nikterak neplyne. Odkazy na internetové stránky Českého rozhlasu ze dne 27. 5. 2016 a České televize ze dne 18. 5. 2016 jsou datované do období předcházejícího žalobkyni vytykánému výroku – pro posouzení vazby vytykáného jednání na výkon advokacie tak nejsou relevantní. Odkazy na internetové stránky Českého rozhlasu a serverů Novinky.cz a Echo24.cz ze dne 4. 11. 2016 jsou sice datované do období následujícího po vytykáném jednání, nicméně z jejich textace („islam-jako-nacismus-svoboda-projevu-rekla-policie-advokatni-komora-ale-samkovou-setri“, „islam-je-jako-nacismus-rekla-samkova-a-policie-pripad-odlozila“, „advokatka-samkova-prirovnala-islam-k-nacismu-policie-pripad-odlozila“) vyplývá, že se vztahují nikoli k vytykánému výroku, ale k projevu žalobkyně na půdě Poslanecké sněmovny ČR, který však není předmětem projednávaného kárného provinění. Je rovněž třeba vzít v úvahu, že žalobkyně se dlouhodobě vyjadřuje ve veřejném prostoru k obecně politickým tématům, zejména k tématům, která souvisí s lidskými právy a národnostními menšinami, byla poslankyní Federálního shromáždění, tedy politicky angažovanou osobou.
64. Jestliže účast žalobkyně na politickém shromáždění dne 7. 6. 2016, které bylo svoláno organizátorem na podporu politického projevu žalobkyně, proneseného na půdě Poslanecké sněmovny ČR dne 18. 5. 2016, neměla žádnou souvislost s výkonem advokacie, nemohl mít ani vzdálenou vazbu na výkon advokacie vytykány výrok, který žalobkyně v rámci tohoto politického shromáždění pronesla. Z obsahu správního spisu nevyplývá, že by se někdo z osob přítomných na politickém shromáždění občanů s názvem „Veřejné čtení“ před Velvyslanectvím Turecké republiky, popř. z osob, které se o této akci dozvěděli z médií, k žalobkyni vyjadřovali ve spojitosti s výkonem advokacie, byť v širokém pojetí.
65. Soud proto shledal opodstatněnou námitku žalobkyně, že jí vytykané jednání nemá žádnou – ani vzdálenou - souvislost s výkonem advokacie a předpoklady pro postih žalobkyně spočívající v porušení § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu tak nebyly naplněny. Přestože není pochyb o tom, že vytykané jednání žalobkyně lze hodnotit jako provokativní a expresivní, až šokující nebo i někoho urážející, požívá v demokratickém státě ochrany svobody projevu (viz shora náleží Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 1990/08).

VIII. Závěr a náklady řízení

66. S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem městský soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
67. O nákladech řízení soud rozhodl výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měla plný úspěch žalobkyně, proto soud uložil žalované povinnost uhradit jí náklady řízení. Náklady řízení sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z odměny za zastoupení žalobkyně advokátem do dne 14. 2. 2022, kdy žalobkyně soudu oznámila, že její právní zastoupení bylo

ukončeno. Odměna za zastoupení náleží žalobkyni za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, doplnění žaloby ze dne 21. 10. 2019) dle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“), po 3 100 Kč (§ 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu). Dále k nákladům řízení náleží 3 režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce žalobkyně ani na výzvu soudu nedoložil, že je plátcem DPH, soud proto vycházel z předpokladu, že plátcem této daně není. Celkem tvoří náklady řízení částku ve výši 13 200 Kč. Náhradu nákladů za podání ze dne 8. 12. 2019 a 15. 4. 2021 soud žalobkyni nepřiznal, neboť jejich obsahem nebyly žádné nové skutečnosti, nýbrž pouze shrnutí námitek již dříve uplatněných. Podání ze dne 19. 10. 2021 vyhotovila dle záhlaví této listiny sama žalobkyně, přestože v uvedenou dobu byla ještě právně zastoupena, soud proto nepřiznal žalobkyni odměnu ani za tento úkon.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. dubna 2022

JUDr. Ivanka Havlíková, v. r.
předsedkyně senátu